

Spoznáваме Bibliu

Skutky 28:1-28:31

28. KAPITOLA

Dostávame sa k poslednej kapitole knihy Skutkov, v ktorej budeme vidieť Pavlovu cestu z Malty do Ríma. Po príchode do Ríma bude najprv slúžiť Židom a potom pohanom. Rozprávanie tejto knihy je neukončené. Na konci budeme vidieť, ako Pavol káže v Ríme. Skutky Ducha Svätého nie sú ukončené ani dnes. Kniha Skutkov sa skončí, keď cirkev bude vytrhnutá.

Pavol na Malte

„Keď sme sa zachránili, dozvedeli sme sa, že ostrov sa volá Malta“ (Sk 28:1).

Miesto, kde sa to stalo, sa dnes volá Záliv svätého Pavla. Počas druhej svetovej vojny to bolo najviac bombardované miesto, pretože malo veľmi strategický význam. V stroskotaní lode a v záchrane apoštola Pavla sa preukázala Božia prozreteľnosť. Toto všetko je zaznamenané nám na poučenie.

„Domorodci sa k nám správali neobyčajne láskavo. Rozložili oheň a všetkých nás prijali, lebo začalo pršať a bolo chladno“ (Sk 28:2).

V pôvodnom gréckom texte Lukáš označuje týchto domorodcov ako barbarov. V tej dobe sa barbarmi označovali tí, čo nevedeli po grécky. Naopak, títo domorodí obyvatelia ostrova boli veľmi milí a pohostinní. Nezabudnime na to, že stroskotancov bolo 276, medzi nimi mnohí zločinci, ktorí boli na ceste do Ríma ako trestanci. No tu vidíme pohanov, ktorí preukázali veľký súcit a poskytlí pomoc. V príbehu o Jonášovi vidíme to isté. Námorníci, ktorí boli pohania, chceli Jonášovi zachrániť život. Nechceli ho vyhodiť cez palubu ani vtedy, keď im povedal, aby to spravili. Chceli s loďou bezpečne pristáť, no nedokázali to. Niekedy sú pohania oveľa láskavejší ako ľudia, ktorí sú nábožní.

„Keď Pavol nazbieral hrbu raždí a kládol z neho na oheň, zahryzla sa mu do ruky vretenica, ktorá unikla pred horúčavou“ (Sk 28:3).

Na konci Markovho evanjelia čítame toto zaslúbenie: „Tých, čo veria, budú sprevádzať tieto znamenia: V mojom mene budú vyháňať démonov a hovoriť novými jazykmi. Budú brať do rúk hadov, a keď aj niečo smrtonosné vypijú, neublíži im to. Na chorých budú klásť ruky a oni ozdravejú“ (Mk 16:17-18). Osobne sa nazdávam, že tieto znamenia sa vzťahovali predovšetkým na toto obdobie, keď ešte nebola napísaná Nová zmluva a tieto znamenia sprevádzali zvestovanie evanjelia.

V súčasnosti by som vám neradil len tak chytať do rúk štrkáča. Dlhšiu dobu som žil v štáte Tennessee a nepočul som o prípade, kedy by niekto počas stretnutia schválne chytil štrkáča, ktorý by ho uštipol, a nič by sa mu nestalo. Na uštipnutie štrkáčom väčšina ľudí zomrie. Tí, čo prežijú, len o vlas uniknú smrti. Hadí jed je prudko jedovatý.

Rád by som upozornil aj na niečo iné. Pavol nechytil tohto hada naschvál. Pavol nepokúšal Boha. Myslím si, že to skôr svedčí o tom, že Pavlovým ostňom v tele (viď 2Kor 12:7) bola zrková vada. (Bližšie sa tomu budem venovať, keď budeme preberať list Galaťanom.) Pavol nevidel veľmi dobre. Keď zbieral raždíe, bola na nich vretenica a Pavol ju jednoducho nezbadal.

Je tu ešte jedna zaujímavosť, na ktorú chcem upozorniť: apoštol Pavol zbierať raždíe. Títo domorodci na ostrove boli k nim veľmi láskaví. Prijali 276 cudzincov, ktorí tam pristáli. Bolo chladno a pršalo a rozložili oheň, aby sa všetci mohli zohriať. Keď oheň hasol, Pavol išiel nazbierať raždíe. Pavol nebol žiaden lenivec. Sám sa vyjadril aj v tom zmysle, že pracoval ako výrobca stanov, aby nebol na príťaž cirkvi. Je zrejmé, že sa nebál práce.

Keď Pavol hodil raždíe do ohňa, vretenica sa prirodzene odplazila od ohňa. Ten had ho nielen že uštipol, ale sa mu aj zavesil na ruku.

„Keď domorodci uvideli, ako mu had visí na ruke, hovorili si: „Tento človek je iste vrah; hoci sa zachránil pred morom, trestajúca spravodlivosť mu nedopraje žiť“ (Sk 28:4).

Domorodci boli presvedčení, že Pavol sa dopustil hrozného zločinu a teraz ho dostihla spravodlivosť. Zachránil sa pred morom, ale teraz zaiste zomrie na hadí jed. Viem si predstaviť, ako sedeli a pozorovali, čo sa mu stane. Očakávali, že každú chvíľu mu začnú opuchať ruky a rameno a padne na zem mŕtvy. Poznali to z vlastnej skúsenosti, pretože sa to stalo ich spoluobyvateľom. Čakali teda, že to isté sa stane aj Pavlovi.

Všimnime si, že títo pohania mali istý zmysel pre spravodlivosť. Predpokladali, že Pavol je vrah a že si zaslúžil trest. Svedčí to o tom, že v Rímskej ríši ľudia mali zmysel pre spravodlivosť. Mohli by sme povedať, že to bol príspevok Ríma tomuto svetu. Rím sa preslávil právom, nie milosrdenstvom. Hriechy sa neodpúšťali. Ak si porušil zákon, zaplatil si za to. Pod železnou päťou Ríma celý svet volal po milosrdenstve. Bola to príprava na Kristov príchod, ktorý prišiel ako Spasiteľ, ktorý zachraňuje z hriechu – aby svet mohol spoznať Božie milosrdenstvo a odpustenie.

„On však hada striasol do ohňa a nič zlé sa mu nestalo. Oni čakali, že čoskoro opuchne alebo padne mŕtvy. Ale keď už dlho čakali a videli, že sa s ním nič zlé nedeje, zmenili mienku a hovorili, že je boh“ (Sk 28:5-6).

Pavol zažil naplnenie Božieho zaslúbenia z Mk 16:18. Nič sa mu nestalo. Ak dnes niekto zámerne chytá do rúk jedovatého hada a odvoláva sa na toto zaslúbenie, je veľmi vzdialený tomu, čo mal Boh na mysli.

Keď videli, že sa Pavlovi nič nestalo, zmenili o ňom svoju mienku. Už pre nich nebol vrah, ale boh. Síce sa mýlili rovnako ako v prvom prípade, poskytlo to Pavlovi príležitosť nadviazať dôležité kontakty tu na ostrove.

„V okolí toho miesta mal pozemky náčelník ostrova menom Publius. Ten nás prijal a tri dni sa o nás prívetivo staral ako o hostí. Publiov otec práve vtedy ležal chorý; mal úplavicu s horúčkou. Pavol vošiel k nemu, pomodlil sa, položil naňho ruky a uzdravil ho. Keď sa to stalo, prichádzali aj ďalší chorí z ostrova a ozdraveli. Tí nás zahrnuli mnohými poctami, a keď sme odchádzali, dali nám, čo sme potrebovali“ (Sk 28:7-10).

Viacerí si kladú otázku, či Pavol kázal na Malte evanjelium. Niektorí sa domnievajú, že nie. Osobne si myslím, že toto je jedno z tých miest, kde Duch Svätý očakáva, aby sme použili zdravý rozum. Samozrejme že kázal evanjelium. Dostávame sa na koniec tejto knihy a táto udalosť je opísaná len veľmi stroho. Lukáš už očakáva, že čitateľ pozná Pavla natoľko, že vie, čo urobil. Ved' Pavol napísal v Prvom liste Korint'anom 2:2: „Rozhodol som sa totiž, že medzi vami nebudem poznať nič iné okrem Ježiša Krista, a to ukrižovaného.“ Uzdravovanie bolo svedectvom o evanjeliu, ktoré kázal. Je dôležité si uvedomiť, že Pavol zvestoval evanjelium a uzdravovanie bolo jeho ovocím. Uzdravovanie bolo dôkazom, že káže pravdu. Myslím si, že nemôžeme prísť k inému záveru ako to, že kázal tak ako všade inde.

Plavba do Ríma

„Po troch mesiacoch sme sa odplavili na jednej alexandrijskej lodi, ktorá zimovala na ostrove. Loď mala v znaku Blížencov“ (Sk 28:11).

Keďže Pavol strávil na Malte tri mesiace, je zrejmé, že týchto pár veršoch nehovorí všetko o jeho službe na tomto mieste. Preto si myslím, že nemusíme pochybovať o tom, že kázal evanjelium.

Blíženci „Castor a Pollux“ boli rímski bohovia. V rímskom Forum Romanum sa dodnes zachovali stĺpiky z chrámu Castora a Polluka.

„V Syrakúzach, kde sme pristáli, zostali sme tri dni; odtiaľ sme sa plavili popri pobreží a došli sme do Regia. A preto, že deň nato zavial južný vietor, za dva dni sme priplávali do Puteol“ (Sk 28:12-13).

Už je po búrke. Eurakylón, ten prudký severný vietor, sa utíšil. Teraz opäť zavial južný vietor.

„Tam sme našli bratov, ktorí nás poprosili, aby sme u nich zostali sedem dní. A tak sme došli do Ríma. Keď sa tamojší bratia o nás dopyčuli, prišli nám v ústrety až k Appiovmu

Fóru a k Trom krčmám. Keď ich Pavol uzrel, vzdával Bohu vďaka a nadobudol odvahu“ (Sk 28:14-15).

Pre Pavla bolo dôležité povzbudenie zo strany veriacich.

Pavol v Ríme

„Keď sme prišli do Ríma, Pavlovi dovolili bývať v súkromí s vojakom, ktorý ho strážil“ (Sk 28:16).

Pavlovi podľa všetkého umožnili bývať v domácom väzení. Strážili ho viacerí vojaci, ktorí sa striedali na stráži.

„Po troch dňoch Pavol zvolal popredných Židov. Keď sa zišli, hovoril im: „Muži, bratia! Ja som neurobil nič ani proti ľudu, ani proti zvykom otcov, no v Jeruzaleme ma uväznili a vydali do rúk Rimanov, ktorí ma na základe vyšetrovania chceli prepustiť, lebo nenašli na mne nijakú vinu hodnú smrti. No Židia sa proti tomu postavili, a tak som bol donútený odvolať sa k cisárovi, ale nie preto, aby som z niečoho obžaloval svoj národ. Preto som vás teda zvolal, aby som sa s vami stretol a pohovárал. Ved' túto reťaz nosím pre nádej Izraela“ (Sk 28:17-20).

Pavol, ako obyčajne, sa najprv stretol so Židmi. Vysvetľuje im, prečo prišiel do Ríma.

„No oni mu povedali: „My sme o tebe nedostali z Judska nijaký list ani sem neprišiel nikto z bratov, ktorý by o tebe povedal niečo zlé. Ale radi si od teba vypočujeme, ako zmýšľaš, lebo o tejto sekte vieme, že jej všade odporujú.“ Určili mu teda deň a viacerí prišli ta, kde sa Pavol ubytoval. Od rána až do večera im vysvetľoval a vydával svedectvo o Božom kráľovstve a presviedčal ich o Ježišovi dôkazmi z Mojžišovho zákona a Prorokov. Niektorí sa dali presvedčiť tým, čo hovoril, iní však neverili“ (Sk 28:21-24).

Vidíme, že Pavol mal značnú voľnosť. Mohla k nemu prísť dokonca veľká skupina ľudí. Vždy bol však prítomný vojak, ktorý ho strážil.

Znovu vidíme, že Pavol používal Starú zmluvu, aby presvedčil Židov o Ježišovi. Ako obyčajne, ľudia na to reagovali dvojakým spôsobom. Niektorí uverili, iní nie.

„Keďže neboli jednomyselní, rozišli sa, keď Pavol povedal tieto slová: „Duch Svätý dobre povedal vašim otcom ústami proroka Izaiáša: „Chod' k tomuto ľudu a povedz: Budete len počúvať a počúvať, ale nepochopíte, budete len pozerat' a pozerat', ale nevidíte. Lebo otupelo srdce tohto ľudu, ušami ťažko počuli, aj oči si zažmúrili, len aby očami nevideli a ušami nepočuli, aby srdcom nechápali a neobrátili sa, a ja ich neuzdravím.“ Nech je vám teda známe, že táto Božia spása je poslaná pohanom a oni budú počúvať.“ Pavol ostal celé dva roky vo svojom najatom byte a prijímal všetkých, ktorí k nemu prichádzali. Hlásal Božie kráľovstvo a učil o Pánovi Ježišovi Kristovi s úplnou odvahou a bez prekážok“ (Sk 28:25-31).

Kniha Skutkov apoštolov predstavuje začiatok šírenia evanjelia do posledných končín zeme. V Záhrade Eden človek pochyboval o Bohu, čo viedlo k neposlušnosti. Návrat k Bohu je skrze vieru – ako Pavol píše v Rim 1:5: „poslušnosťou viery“. Vidíme, že niektorí vtedy uverili v evanjelium, a iní nie.

Skutky apoštolov končia s tým, že Pavol „hlásal Božie kráľovstvo a učil o Pánovi Ježišovi Kristovi s úplnou odvahou a bez prekážok“. To však nie je koniec. Práca Ducha Svätého pokračuje aj dnes. Jeho dielo ešte nie je ukončené. Kniha Skutkov bude ukončená vytrhnutím, keď si Kristus príde po svoju cirkev. Práca cirkvi nie je dokončená; je to pokračujúci príbeh. V tej knihe Skutkov bude zaznamenané aj to, čo my urobíme v moci Ducha Svätého.